

Nigar Fikrət HƏBİBULLAYEVA
Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti
Müəllim
E-mail: nigar.habibullayeva@atmu.edu.az

CƏMİYYƏTİN DAVAMLI İNKİŞAFINDA DİL, DİLÇİLİK VƏ MƏDƏNİYYƏTİN ROLU

Xülasə

Məqalədə dil, dilçilik və mədəniyyətin inklüzivliyi təşviq etməklə, biliyi qorumaqla və şəxsiyyəti gücləndirməklə davamlı inkişafa necə töhfə verdiyi araşdırılır. Burada beynəlxalq ünsiyyət və yerli dilin qorunması arasında tarazlığı vurğulayaraq, Saydhoferin ingilis dilini qlobal dil kimi nəzərdən keçirilir. T. Van Deyk-in diskurs nəzəriyyəsiindən istifadə edərək, sosial ədalətə nail olmaqda ədalətli və inklüziv ünsiyyətin vacibliyi vurğulanır. Sənəddə belə nəticəyə gəlinir ki, əsl davamlılıq inkişaf siyasətinin və praktikasının bütün sahələrinə dil və mədəni müxtəlifliyin integrasiyasını tələb edir.

Açar sözlər: dilçilik, cəmiyyət, inkişaf, mədəniyyət, diskurs.

UOT: 81'27:316.42

DOI: <https://doi.org/10.54414/LRMB2027>

Giriş

Dil, dilçilik və mədəniyyət insan inkişafının və davamlılığının əsas ölçüləridir. Onlar təkcə ünsiyyət və bilik mübadiləsinə imkan vermir, həm də ideologiyaları, güc strukturlarını və kollektiv şəxsiyyətləri formalaşdırır. B. Saydhofer və T. van Deyk əsərlərindən istifadə edərək, bu məqalə linqvistik müxtəlifliyin, diskursun və mədəni anlayışın davamlı inkişafın sosial, iqtisadi və ekoloji sütunlarına necə töhfə verdiyini araşdırır. İddia edilir ki, linqvistik bərabərliyin təşviq edilməsi, mədəniyyətlərarası ünsiyyətin təşviq edilməsi və diskurs bərabərsizliklərinin aradan qaldırılması inklüziv, möhkəm və mədəni əsaslı cəmiyyətlərin qurulması üçün vacibdir. [2, s. 45]

Dil ünsiyyəti asanlaşdırmaq, bilik və imkanlara çıxışı təmin etmək, mədəni anlaşmanı və inklüzivliyi təşviq etməklə davamlı inkişafda mühüm rol oynayır və nəticədə Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinin əldə olunmasına töhfə verir. Dillər həm təhsil, həm də davamlı inkişaf üçün vacibdir, insanların öyrənmə, ünsiyyət və cəmiyyətlə əlaqəsini formalaşdırır. Dünya onun zəngin mədəni, linqvistik və bioloji müxtəlifliyi və onların qarşılıqlı əlaqəsi haqqında getdikcə daha çox xəbərdar olur. Dil faktiki olaraq bütün Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinin (DİM) əldə edilməsində mühüm rol oynayır - keyfiyyətli təhsildən sağlam həyata, sülhün və inklüziv

cəmiyyətlərin təşviqinə, sənayeləşmə və innovasiyalara, qlobal tərəfdaşlığın həyata keçirilməsinə və canlanmasına və s.

Əsərlərinin birində alman alimi T. van Deyk ilk dəfə olaraq əsas məqsədi dildə və cəmiyyətdə diskursun rolunu və yerini müəyyənləşdirmək və nümayiş etdirmək olan “Diskurs” u təqdim etmişdir. T. van Deyk diskursun iki fərqli tərifini fərqləndirdi: birincisi ümumi qəbul edilmiş tərif kimi, ikincisi isə nəzəri cəhətdən seçilmiş tərif kimi. Birincisi, o, nitqin danışan və dinləyici arasında baş verən kommunikativ hadisə olduğuna inanırdı, həmçinin qeyd edirdi ki, kommunikativ hərəkət nitqdır, yazılıdır və şifahi və şifahi olmayan komponentlərə malik ola bilər. Onun diskursa növbəti yanaşması daha dardır, diskursu yazılı və ya şifahi mətn kimi müəyyən edir, diqqəti tək şifahi komponentə yönəldir. “Diskurs” gündəlik danışmada istifadə olunan ictimai dillə sinonim olsa da, “diskursun” nəzəri tərfi aşağıdakı üç mühüm aspekti əhatə edir: [4, 23]

1. Dil.
2. Rəy, münasibət.
3. Qarşılıqlı təsir

Kognitiv yanaşmaya görə, bu üç amil diskursun əsas fərqləndirici xüsusiyyətləridir.

1. Diskursun tədqiqi həm yerli, həm də qlobal diskursiv struktur dan bəhs edir, çünki onlar diskursun semiotikasında, semantikasında və

qrammatikasında görünə bilər. Bu qrup diskurslara yanaşma və tədqiq ənənəvi dilçiliyə güclü təsir göstərir.

2.Diskursu öyrənərkən ilk növbədə mental model və prosesi araşdırmaq, həmçinin cəmiyyətdə sosial biliklərin qayda və konvensiyalarını müəyyən etmək lazımdır. Diskursa bu yanaşma, eləcə də onun öyrənilməsi koqnitiv və sosial psixologiya ilə əlaqələndirilir.

3.Onun mərkəzi məfhumu olan diskursun sonuncu amili diskursla cəmiyyət arasındakı əlaqənin müəyyən edilməsi və işıqlandırılmasıdır

Bu aspektlərin hər biri mətnin təhlilində mühüm rol oynayır. T.V. Deyk biri yerli, digəri qlobal olmaqla iki fərqli kontekst strukturunu fərqləndirdi. Yerli kontekst strukturuna diskurs iştirakçılarının məqsədi, niyyətləri, kommunikativ və sosial rolları daxildir. Geniş mədəni və sosial aspektləri əhatə etdiyi üçün kontekstin qlobal strukturu çox vacibdir. T.van Deyk konsepsiyasına görə, dilin cəmiyyətdə fəaliyyəti təkcə pragmatik mülahizələrlə deyil, həm də müəyyən sosial amillərlə (ünsiyyət quranların fikirləri, etnik status və s.) müəyyən edilir. O, diskursu nitqlə bağlı proses, aktual nitq aktı, mətn isə dil sistemi və ya linqvistik bilik, linqvistik səriştə ilə bağlı məfhum hesab etdiyi üçün diskurs və mətn terminləri arasında sərhədlər çəkir.[5, 40]

Diskurs tədqiqatının növbəti mühüm və ayrılmaz komponenti cəmiyyətdir. Bu komponent, aşkar səbəblərə görə, koqnitiv yanaşmalardan daha çox diskurs tədqiqatının mərkəzidir. Öz növbəsində, sosiokoqnitiv nəzəriyyə sosial quruluşun sosial qavrayış (dərkətmə) vasitəsilə diskursun strukturuna necə təsir göstərə biləcəyini izah edir. Diskursun sosial rolunun müəyyən edilməsi həm də cəmiyyətin mikro (yəni yerli) və makro (qlobal) strukturlarının təhlilini tələb edir. Bir tərəfdən fərdi, sosial aktyorlar və onların qarşılıqlı əlaqəsi; digər tərəfdən, sosial qruplar, hərəkətlər və təşkilatlar və onların güc və hökmranlıq kimi əlaqələri. Bununla belə, qeyd etmək lazımdır ki, mikro və makro arasındakı fərq yalnız analitikdir. Alimləri fərdi, şəxsi nitq ümumi diskursun xüsusiyyətlərindən daha az maraqlandırır. Onlar hesab edirlər ki, bu cür

diskurs sosial bərabərsizlik, gender problemləri, etnik mənsubiyyət və s. kimi mühüm ictimai məsələlərə əhəmiyyətli töhfə verə bilər.

Cəmiyyətin makrososial göstəriciləri diskurs analitiklərinin əsas məqsədi və vəzifəsi olaraq qalır, burada biz mücərrəd strukturları və onların ümumilikdə sosial praktikada, diskursda, xüsusən də müəyyən situasiyalarda necə fəaliyyət göstərdiyini müşahidə və ya təhlil edə bilərik. Qeyd edək ki, diskursa və onun öyrənilməsinə yanaşmalardakı fərq son on ildə tamamilə başqa müstəviyə keçib və bu gün diskursiv-koqnitiv paradigma adlanan mərhələyə qədəm qoyub. Beləliklə, diskursun yaradılmasında indi diqqət yalnız sosial vəziyyətə deyil, həm də kommunikativ vəziyyətin həlledici roluna yönəldilir. Bu, tənqidi diskurs tədqiqatları çərçivəsində müzakirəyə iki fərqli yanaşmadan irəli gələn dilemmadır: sosial və sosial-koqnitiv yanaşmalar. Bəzi tədqiqatçılar sırf sosial yanaşmanın tərəfdarıdır, digərləri isə daha çox sosial-koqnitiv yanaşmanın tərəfdarıdır. Qeyd etmək lazımdır ki, sosial-koqnitiv yanaşma sosial yanaşmanı tamamilə rədd etmir; daha doğrusu, cəmiyyətin və ya fərdin diskurs formalaşdırmaq qabiliyyətinin daha böyük əhəmiyyətini vurğulayır.

Diskursa sosial-koqnitiv yanaşma təkcə sosial kontekstdən deyil, həm də diskurs iştirakçılarının səriştə və əsas biliklərindən və nəticədə yaranan koqnitiv qabiliyyətlərdən asılıdır. Biz diskursa sosial və kommunikativ situasiyalarla müəyyən edilən mürəkkəb sosial-koqnitiv hadisə kimi baxırıq.

Söhbətin yaradılması onun iştirakçıları tərəfindən müəyyən edilir, onların idrak qabiliyyətləri aşağıdakı kimi təsnif edilir:

- mətnin müraciətçisi nitqdə anlama, nəticə çıxarmaq və şərh etmək üçün zəruri olan müəyyən linqvistik və ritorik vasitələrdən istifadə edir;

- mətnin ünvançısı diskursun formalaşması prosesində yeni biliklərdən istifadə edir.

Bu nöqtəyi-nəzərdən R.Vodakın diskursun tərfi simptomatikdir.[9, 15] Beləliklə, N. Enkvist və W. Tubert kimi o, diskurs və mətn arasında fərq qoyur, lakin o, bu yüksək mürəkkəb hadisəyə ilk növbədə idrak obyektivindən baxır.

Mətn diskursun spesifik və unikal reallaşmasıdır, diskurs isə bilik və strukturların sxemi və ümumiləşdirilməsidir.[9,21] Diskurs iştirakçıları öz biliklərinə yeni biliklər əlavə edirlər. Beləliklə, diskursda bilik mücərrəd idrak hadisəsi deyil, konkret olaraq insan biliyidir və bu bilik diskursun subyektivliyini müəyyən edən iştirakçıların daxili konteksti ilə bağlıdır. T. Van Deyk “Söhbət və bilik: sosial-koqnitiv yanaşma” adlı əsərində qeyd edir ki, insan biliklərinin əksəriyyəti diskurs vasitəsilə əldə edilir və formalaşır.[5, 30]

Dil ünsiyyət vasitəsi kimi xidmət edən insan növünün unikal xüsusiyyətləridir. Dil tamamilə insani və qeyri-instinktiv bir yoldur düşüncələri, hissləri və istəkləri çatdırmaq üçün qəsdən yaradılmış simvollarından istifadə etmək. İnsanın həm daxilində, həm də xaricində ünsiyyət qurmaq üçün dilə ehtiyacı var. Dilin həm verbal, həm də qeyri-verbal formaları mümkündür. Səslərdən istifadə etmədən ünsiyyət zamanı bədən dilindən və jestlər, üz ifadələri və digər ifadələr kimi siqnallardan istifadə edən şifahi olmayan dildən fərqli olaraq, şifahi dil ifadələrdə səslərdən və simvollarından istifadə edir. Bütün dillər informasiyanın ötürülməsi və qəbulu, eləcə də emosional ifadə üçün cəmiyyətin tələblərini ödəyə bilən son dərəcə mürəkkəb və inkişaf etmiş ünsiyyət sistemləridir.[1,45] Qlobal davamlı inkişafın təşviqində insanların qarşılıqlı əlaqəsi və danışığının əhəmiyyətini nəzərə alaraq, dil ümumi dil kimi nəzərə alınmağa layiqdir. Dayanıqlı inkişafda dilin və savadın əhəmiyyətindən bəhs etmək məqalənin əsas məqsədidir. İlk növbədə, davamlı inkişaf ideyasını təqdim edir və dili onunla əlaqələndirir. Daha sonra dil, savad və inkişaf arasındakı əlaqə və bunun davamlı inkişaf məqsədlərinə nail olunmasına necə töhfə verdiyi araşdırılır. Davamlı inkişaf iqtisadi artım və ətraf mühitin qorunmasından kənara çıxır; o, bəşəriyyətin tərəqqisinin tərkib hissələri kimi mədəni və dil müxtəlifliyinin qorunub saxlanmasını ehtiva edir. YUNESKO-ya görə, mədəni və linqvistik irs davamlılığın “dördüncü sütununu” təşkil edir. Dil və mədəniyyət icmaların öz ətraflarını qavraması, dəyərləri formalaşdırması və sosial fəaliyyəti təşkil etməsinə təsir göstərir. Bu kontekstdə linqvistik tədqiqat və tənqidi diskurs

təhlili ünsiyyətin davamlı inkişafı necə təşviq etdiyini və ya mane olduğunu anlamaq üçün alətlər təqdim edir.

Dil təhsilin və şəxsiyyətin formalaşmasının əsas vasitəsidir. O, bilik sistemlərini birləşdirir və müxtəlif icmalar arasında əməkdaşlığı asanlaşdırır. Dil sərəştəsi insanlara davamlı inkişafı ilə bağlı resurslara, məlumatlara və biliklərə çıxış imkanı verir, onlara inkişaf proseslərində iştirak etməyə və yaxşı məlumatlı qərarlar qəbul etməyə imkan verir. Dil müxtəlif mədəniyyətlərdən olan insanlara ünsiyyət qurmağa və birlikdə işləməyə kömək edə bilər ki, bu da davamlı inkişaf məqsədlərinə çatmaq üçün çox vacibdir.

Dil müxtəlifliyi azlıqların icmalarına səs verməklə sosial inklüzivliyi gücləndirir. İnkişaf siyasətləri yalnız dominant dillərdə bildirildikdə, təcrid olunmuş qruplar xaric edilmə riski daşıyır. Buna görə də, çoxdilli yanaşmalar bərabər iştirak və mədəni davamlılığın təminidir.

B. Saydhoferin İngilis dili kimi Lingva Franca (Qlobal İngilis dili) ilə bağlı işi çoxmədəniyyətli kontekstlərdə ingilis dilinin qlobal ünsiyyət vasitəsi kimi rolunu vurğulayır. Lingva Franca beynəlxalq dialoqu asanlaşdırsa da, Saydhofer xəbərdarlıq edir ki, bu, linqvistik homogenləşməyə və ya yerli dillərin itirilməsinə səbəb olmamalıdır. Davamlı dil siyasəti balans tələb edir: İngilis dili vasitəsilə qlobal ünsiyyət yerli və azlıqların dillərinin qorunub saxlanması ilə yanaşı mövcud olmalıdır. Bu dil balansı davamlılıq prinsiplərinə uyğunlaşaraq həm qlobal əməkdaşlığa, həm də yerli kimliyə kömək edir. Davamlılıq Brundtland Hesabatında “gələcək nəsillərin öz ehtiyaclarını ödəmək qabiliyyətinə xələl gətirmədən indiki dövrün ehtiyac və istəklərinə cavab verən inkişaf” kimi müəyyən edilmişdir [6, 43]. Davamlı inkişaf bir-biri ilə əlaqəli üç ölçü, yəni iqtisadi, sosial və ətraf mühit baxımından müəyyən edilmişdir. Praktikada dayanıqlı inkişaf dedikdə, dəyərlər sistemimizə uyğun olaraq müxtəlif konsepsiyalar və prioritetlər arasında güzəşt axtarışı, müzakirə və güzəşt axtarışı nəzərdə tutulur.

Mədəniyyət müəyyən bir cəmiyyətdə fərdlərin həyat tərzini ifadə edən hər şeyi əhatə edən bir anlayışdır. Mədəniyyət bizim kim olduğumuzdur və mədəniyyətsiz heç bir inkişaf

uzunmüddətli perspektivdə yaşaya bilməz [4]. Mədəniyyət anlayışı dəyərlər cəmiyyətinin paradigmasına və davamlı inkişaf konsepsiyasına daxil edilmiş və gücləndirilmişdir. Yalnız davamlı mədəniyyət dayanıqlı cəmiyyəti təmin etmək üçün lazım olan canlılığı göstərir. Buna görə də dördüncü sütun – mədəni davamlılıq – cəmiyyəti bağlayan yapışqandır. Davamlılığın dörd sütununa əsaslanan davamlı inkişaf çərçivəsi təklif olunur: iqtisadiyyat (davamlı iqtisadi artım vasitəsilə maddi rifah), bərabərlik (sosial birlik olsa da, sosial rifah), ekologiya (təbii uyğunlaşma yolu ilə ətraf mühitin rifahı) və mədəniyyət (mədəniyyətlərarası dialoq vasitəsilə mədəni rifah). Linqvistik tədqiqatlar yerli dillərdə kodlanmış ənənəvi ekoloji biliklərin qorunmasına kömək edir. Leksik strukturlar çox vaxt dərin ekoloji əlaqələri - məsələn, bitkilər, fəsilələr və heyvanlar üçün yerli terminologiyaları - əsrlər boyu ekoloji müdrikliyi təcəssüm etdirir. Beləliklə, nəslin kəsilməkdə olan dillərin sənədləşdirilməsi və canlandırılması təkcə mədəni qorumağa deyil, həm də ətraf mühitin davamlılığına xidmət edir.

Mədəniyyət davamlı davranışa rəhbərlik edən ortaqlar dəyərləri və etik çərçivələri müəyyən edir. Mədəni müxtəlifliyə hörmət yaradıcılığı, tolerantlığı və innovasiyanı təşviq edir - qlobal çağırışlara uyğunlaşmaq üçün vacib keyfiyyətlər. Mədəni kimlik sosial birliyi gücləndirir, mədəniyyətlərarası dialoq isə sülhü və qarşılıqlı anlaşmanı təşviq edir. Resursların bölüşdürülməsi, təbiətə hörmət və icma əsaslı qərarların qəbulu kimi ənənəvi mədəni təcrübələrin müasir davamlı strategiyalarla inteqrasiyası inkişaf üçün vahid model yaradır. Özlüyündə bir dəyər olan mədəniyyət həm də mədəniyyətlərarası səriştələrin formalaşması və gücləndirilməsi üçün alət təklif edir. Mədəniyyət sahəsində əməkdaşlıq üfqləri açmağa, naməlum dünyaları kəşf etməyə, başqa mədəniyyətləri öyrənməyə, dilləri öyrənməyə və dostlar tapmağa imkan verir. Bu, stereotipləri və qərəzləri aradan qaldırmağın ən yaxşı yoludur. Mədəniyyətlərarası maarifləndirmə və əməkdaşlıq prosesi gələcək, inşallah davamlı cəmiyyətin bir hissəsi olacaq gənclər üçün

xüsusilə vacibdir və buna görə də onlara xüsusi diqqət yetirilməlidir.

T. van Deyk-in tənqidi diskurs təhlili nəzəriyyəsi dilin güc münasibətlərini, ideologiyaları və sosial bərabərsizlikləri necə formalaşdırdığını anlamaq üçün əsas obyektiv təmin edir. İnkişaf diskursu çox vaxt azlıqların səslərini marginallaşdıran dominant ideologiyaları əks etdirir. T. Van Deyk [4, 25] görə, diskurs neytral deyil, sosial reallığı qurur. Buna görə də, davamlı inkişaf diskursiv ədaləti əhatə etməlidir: bütün sosial qrupların öz reallıqlarını müəyyən etmək və təmsil etmək gücünə malik olmasını təmin etmək.

Van Deyk-in çərçivəsini tətbiq etməklə biz görürük ki, davamlılıq təkcə ekoloji və ya iqtisadi məsələ deyil, həm də diskursivdir: o, dil, mənə və bilik istehsalı üzərində ədalətli nəzarət tələb edir.

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının 2030 Gündəliyini həyata keçirmək üçün siyasətçilər linqvistik və mədəni ölçüləri təhsil, idarəetmə və icma təşəbbüslərinə daxil etməlidirlər. [6,17]

Təvsiyələr:

-İnklüzivliyi və koqnitiv müxtəlifliyi təşviq etmək üçün bütün səviyyələrdə çoxdillilik təhsili təşviq edin.

-Nəslin kəsilməkdə olan dillər üçün dil sənədlərini və canlandırma proqramlarını dəstəkləyin.

-Davamlı inkişaf layihələrində mədəniyyətlərarası ünsiyyət təlimini təşviq edin.

-Linqvistik marjinalaşmanın qarşısını almaq üçün siyasətin formalaşmasında və mediada tənqidi diskurs məlumatlılığını tətbiq edin.

-İqtisadi artımın və şəxsiyyətin qorunmasının davamlı mənbələri kimi mədəni sənayeləri gücləndirmək.

Dil, dilçilik və mədəniyyət davamlı inkişafın bir-birindən asılı sütunlarıdır. Onlar biliyin cəmiyyətlərdə necə yaradıldığını, paylaşıldığını və tətbiq olunduğunu müəyyənləşdirirlər. B. Saydhoferin qlobal kommunikasiyaya baxışı və T.van Deykin diskurs və güc təhlilinə əsaslanaraq aydın olur ki, davamlılıq linqvistik bərabərlik və mədəni hörməti əhatə etməlidir.

Dillərini qoruyan və mədəni müxtəlifliyə dəyər verən cəmiyyət sosial parçalanmaya və şəxsiyyətin itirilməsinə qarşı dayanıqlılıq yaradır. Nəhayət, dayanıqlı inkişaf dayanıqlı

ünsiyyətdən başlayır - kökləri anlaşıma, əhatə və ümumi mənaya əsaslanır.

Tədqiqatın nəticələri təsdiq edir ki, mədəniyyət dəyərlərinin və yaradıcı potensialların vahid və mürəkkəb sistemi kimi cəmiyyətdə sosial birliyi stimullaşdırır, mədəniyyətlərarası dialoqu gücləndirir, eləcə də iqtisadi təsirləri təmin edir və bütün bunlar öz növbəsində davamlı inkişafda əks olunur.

ƏDƏBİYYAT SİYAHISI

1.Eco, U. The role of the reader. Explorations in the semiotics of text / U.Eco, I.Enkvist. USA : Indiana University Press, – 1979. – 288 p.

2.Seidlhofer, B. (2001). Closing a Conceptual Gap: The Case for a Description of English as a Lingua Franca. International Journal of Applied Linguistics, 11(2), 133–158

3.Seidlhofer, B. (2011). Understanding English as a Lingua Franca. Oxford: Oxford University Press

4.Van Dijk, T. A. (1993). Principles of Critical Discourse Analysis. Discourse & Society, 4(2), 249–283

5.Van Dijk, T. A. (2006). Discourse and Manipulation. Discourse & Society, 17(3), 359–383

6.UNESCO. (2021). Culture 2030 Indicators. Paris: UNESCO Publishing

7.United Nations. (2015). Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development

8.Throsby, D. (2017). Culture and Sustainable Development: Theoretical Underpinnings and Practical Applications. International Journal of Cultural Policy

9.Teubert, W. Meaning, Society and Discourse / W.Teubert. – Cambridge: Cambridge University Press, – 2010. –291 p.

10.Wodak, R. A New Agenda in (Critical) Discourse Analysis/ R.Wodak, P.Chilton. – Amsterdam: John Benjamins, – 2005. – 338 p.

Nigar Fikrat HABIBULLAYEVA

Azerbaijan University of Tourism and Management, Ph.D,

Email: nigar.habibullayeva@atmu.edu.az

THE ROLE OF LANGUAGE, LINGUISTICS AND CULTURE IN THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF SOCIETY

Summary

The article examines how language, linguistics, and culture contribute to sustainable development by promoting inclusion, preserving knowledge, and strengthening identity. It draws on Seidlhofer's view of English as a global language, emphasizing balance between international communication and local language preservation. Using van Dijk's discourse theory, it highlights the importance of fair and inclusive communication in achieving social justice. The paper concludes that true sustainability requires integrating linguistic and cultural diversity into all areas of development policy and practice.

Keywords: linguistics, society, development, culture, discourse

Нигяр Фикрет ГАБИБУЛЛАЕВА

Азербайджанский Университет Туризма и Менеджмента

Email: nigar.habibullayeva@atmu.edu.az

РОЛЬ ЯЗЫКА, ЛИНГВИСТИКИ И КУЛЬТУРЫ В УСТОЙЧИВОМ РАЗВИТИИ ОБЩЕСТВА

Резюме

В статье анализируются основные направления устойчивого развития, особое внимание уделяется социокультурной устойчивости. Поскольку человеческие контакты и переговоры имеют решающее значение для достижения целей устойчивого развития во всем мире, следует

обратить внимание на язык как на общее средство общения. Используя теорию дискурса Ван Дейка, авторы подчёркивают важность справедливой и инклюзивной коммуникации для достижения социальной справедливости. В статье делается вывод о том, что для достижения истинной устойчивости необходимо учитывать языковое и культурное разнообразие во всех областях политики и практики развития.

Ключевые слова: лингвистика, общество, развитие, культура, дискурс

Daxil olub: 05.11.2025